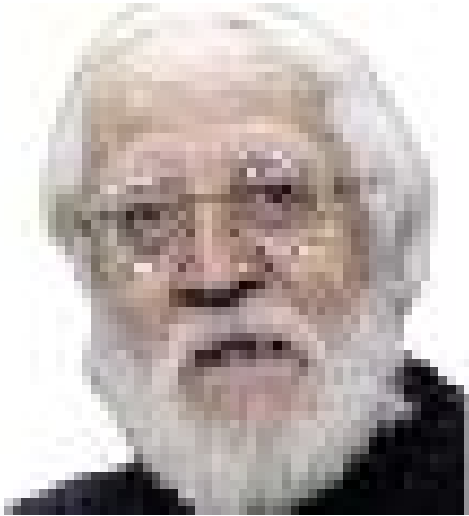

Vicens, de Montfullà, Bescanó, Girona (II)

"De la manera més injusta i arbitrària, sense cap delictes comprovats, Isidre Vicens es va passar més de set anys de la seva joventut a les presons franquistes"

Vicens, de Montfullà, Bescanó, Girona (II)

LLUÍS BOSCH MARTÍ

I quan varen deixar-te en llibertat, què vas fer?

Imagina't com em trobava de fotut, físicament i moralment. Vaig tornar a Montfullà per recuperar-me. Tenia 25 anys i vaig trobar-me amb l'hostilitat del poble contra la meua família. No pas per política, perquè jo de política no n'he feta mai. El que passava era que al poble la majoria dels nois van morir al front i en canvi els tres germans de casa que vàrem anar a la guerra tornàrem vius tots tres i això les famílies que perderen algun fill no ens ho

perdonaven; vàrem ser el blanc de totes les frustracions de la postguerra. Mentre em refeia de la malaltia, anèmia, etc., per desfogar-me i vèncer la solitud i la incomprensió ambiental vaig tornar a la meua vella vocació de la pintura. Perquè et facis càrrec de la histèria repressiva en què es vivia en la postguerra civil espanyola t'explicaré dues anècdotes que il·lustren la misèria i la foscor de la nostra vida quotidiana d'aquells tristos anys. Moltes vegades, trobant-me pintant a l'altre costat del riu Ter, venia la guàrdia civil i, en demanar-me la documentació que no era resident a la jurisdicció on ells patrullaven, em feien plegar de pintar i tornar a l'altra banda del riu. Érem veritables exiliats en el propi lloc nadiu, i tot allò que fugia mínimament del normal era considerat subversiu i podia portar problemes.

- L'afer del descarrilament del tren d'Olot: La verídica història que va passar a l'Isidre Vicens és delirant. Quan un bon dia l'Isidre tornava de canviar viandes amb uns pagesos de Palau Sacosta, li digueren que havia descarrilat la màquina i uns vagons del tren d'Olot i que, tot i haver caigut al riu, no hi havia morts ni ferits. Aquella nit en Vicens dormí tranquil·lament, però a la matinada uns crits secs i amenaçadors el despertaren i quan es va aixecar i va mirar per la finestra va veure que la casa estava rodejada per un destacament de la Guàrdia Civil.

- Com és natural no vaig fer resistència. Sense dir-me res ni acusar-me de res se m'emportaren a la presó de Salt i al cap d'un mes a la Model de Barcelona, a la cèlebre galeria dels perillosos. Pels rumors que corrien per la presó em vaig assabentar que jo havia volat un tren ple de falangistes. Pel que es veu el fet que el descarrilament passés a un quilòmetre de casa els va fer creure que jo n'era el causant. Al cap de tres mesos, novament sense processament ni judici, i no trobant cap prova en contra meua varen deixar-me en llibertat condicional.

Però la cosa no va acabar aquí perquè sis mesos després, a causa d'una "redada" d'antics militants de la CNT, foren cridats els germans Vicens altra vegada i inculpats de pertànyer al "socorro" roig, plataforma de suport dels presos polítics per als quals es recollien roba, menjar, tabac, diners. Sense ser tampoc ni processat ni jutjat, això li va costar aquesta vegada un any i mig a la presó de Salt. És així com de la manera més injusta i arbitrària, sense cap delictes comprovats, Isidre Vicens es va passar més de set anys de la seva joventut a les presons franquistes, i el trist del cas és que no fou pas l'únic sinó que foren molts milers.

Ramon Marquès fou protagonista d'excepció d'aquell fet, ja que viatjava en el vagó que va caure dins el Ter. Ell ens explica com va anar el descarrilament.

- El GEiEG havia fet tot un tren per anar a celebrar el 13è Aplec de l'entitat a Cogolls. Hi viatjaven més de tres-cents persones, entre socis i simpatitzants. Marxàrem a les sis del matí d'un diumenge d'abril. Tot just clarejava. Feia poc que havíem sortit de Bescanó i passàvem pel Pas del Gegant. Al furgó érem tretze persones, gent ben coneguda a Girona, com l'Ernest Gussinyé, en Blas Magaldi, en Pere Gibert, en Cubero, en Ferrer, etc., i curiosament no hi havia cap dona. Quan sortíem del pas a nivell, en Cubero, en pau descansi, que recordo que va sentir un primer catrac!, i va dir: Nois, em sembla que anem malament. Tot seguit es va sentir un catrac molt més fort, com si es trenqués quelcom, i el malaguanyat Cubero va insistir: Collons, ara sí que anem malament! I així va ser: sense gairebé adonar-nos-en ni tenir temps de reaccionar, vàrem veure com la màquina de vapor es tombava cap al riu arrossegant el nostre furgó. Vàrem anar a petar al fons del riu, que si arribem a tancar com havia dit l'amic Gussinyé avui no ho podríem explicar. Sort del fort corrent de l'aigua, perquè aquells dies havia plogut molt. En Gibert, però, quedà desmaiada dins el furgó ple d'aigua, i en Gussinyé va ser qui el va treure; va ser l'únic podem dir ferit que hi va haver; a tots els altres, encara que xops, no ens va passar ben res. El poble en massa de Bescanó ens va venir a ajudar i, tot plegat, no va ser res.

- Va córrer la veu d'un possible sabotatge?

- No; allà ningú no va pensar res d'això: era que les travesses de la via estaven en molt males condicions i podrides a causa de les últimes pluges i inundacions que uns quants dies abans havia sofert la zona. Al cap d'uns dies em vaig assabentar, molt estranyat, que culpaven els germans Vicens, de Montfullà, però la cosa va ser un malentès. Aquella època hi havia sicaris dels maquis, però a les comarques baixes de Girona mai no hi varen actuar. El diumenge següent o l'altre, la ciutat va fer una gran romeria, organitzada pel mateix Grup, al santuari de la Mare de Déu dels Àngels, presidida pel bisbe Cartanyà. Anàrem a donar gràcies perquè cap gironí no va morir ni prendre mal en aquell accident que podia ser tràgic. La ciutat de Girona, aquell diumenge, va restar gairebé buida, perquè tothom va anar cap als Àngels; allà es va celebrar una Missa solemne, es varen ballar sardanes i es va fer un gran dinar.

Marxar a Girona, on va comprar el vell i solitari edifici del carrer del Bellmirall, darrera la Catedral, molt a prop de la Vall de Sant Daniel que pintaria en tots els seus racons i indrets. Durant aquesta època va tornar a llegir Fray Luis de León-"siguiendo la escondida senda de los pocos sabios que en el mundo han sido"-, Sant Joan de la Creu, un dels seus poetes predilectes, i els novel·listes naturalistes i grans descriptors del paisatge, com Galdós, Pereda... i també llibres sobre la vida de Cezanne, Van Gogh i els altres impressionistes. Són temps d'estudi per tal de recuperar el temps perdut.

A l'Isidre Vicens jo el recordo des del 1957 amb la seva eterna americana de vellut. Sol, introvertit, auster, silenciós, ple de senzillesa, amb aire de frare de la trapa o franciscà, sense cap ambició per cap de les supèrbies i passions d'aquest món, concentrat sempre en el seu món interior. Encara que en Vicens enraona poc, quan troba un veritable amic surt del seu tancament i venç el seu bloqueig, aclaparament i silenci. Però aleshores encara era perillós parlar espontàniament, puix ell era un maleït, un "roig", un exàcrata... tot i que en realitat no era més que un artista pacífic, laboriós i profund, que pintava "lejos del mundanal ruido", en la soledat sonora de la Vall de Sant Daniel, tot recollint pels claustres, camps i corriols els efluvis més purs de la Natura.

Font del document:

http://www.diaridegirona.cat/opinio/2016/02/16/vicens-montfulla-bescano-girona-ii/767781.html?utm_source=rss